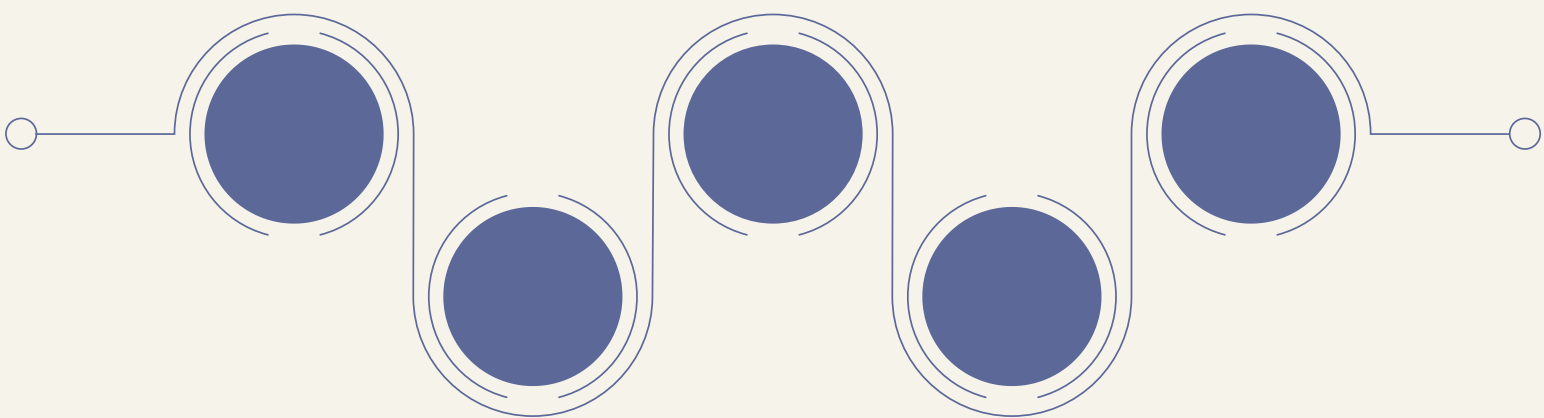

ระเบียบวิธีวิจัยทางสาธารณสุข

การออกแบบระบบการวิจัย

อาจารย์ ดร.ณัฐพัชร นามจัด

Overview

- การออกแบบการวิจัย
 - การวิจัยที่ปราศจากการทดลอง
 - การวิจัยเชิงพรรณนา
 - การวิจัยเชิงทดลอง
 - การเลือกรูปแบบการวิจัยที่เหมาะสม
-

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

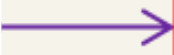
1. อธิบายความหมายของการออกแบบการวิจัยได้
2. แยกประเภทการวิจัยเชิงพรรณนา เชิงทดลอง และไม่ทดลองได้
3. เลือกรูปแบบการวิจัยที่เหมาะสมกับปัญหาการวิจัยได้

กำหนดปัญหา
การวิจัย

ระบุคำถามการวิจัย
หรือสมมติฐาน

ออกแบบการวิจัย

ระบุประชากร
เป้าหมาย

สร้างเครื่องมือใน
การเก็บข้อมูล

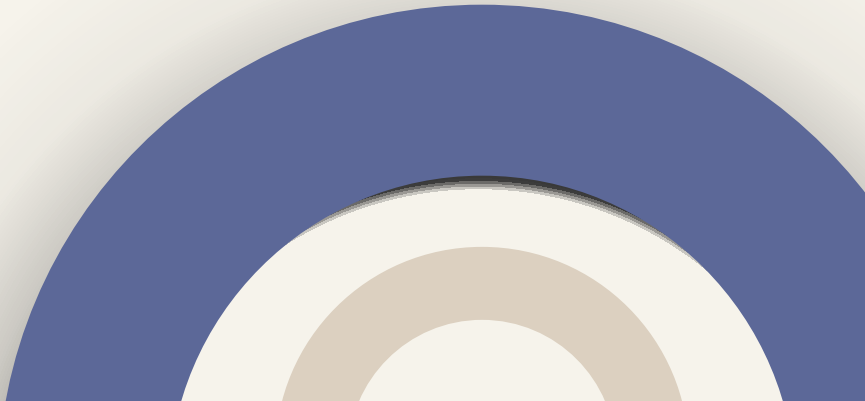
การเก็บข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล

เขียนรายงาน

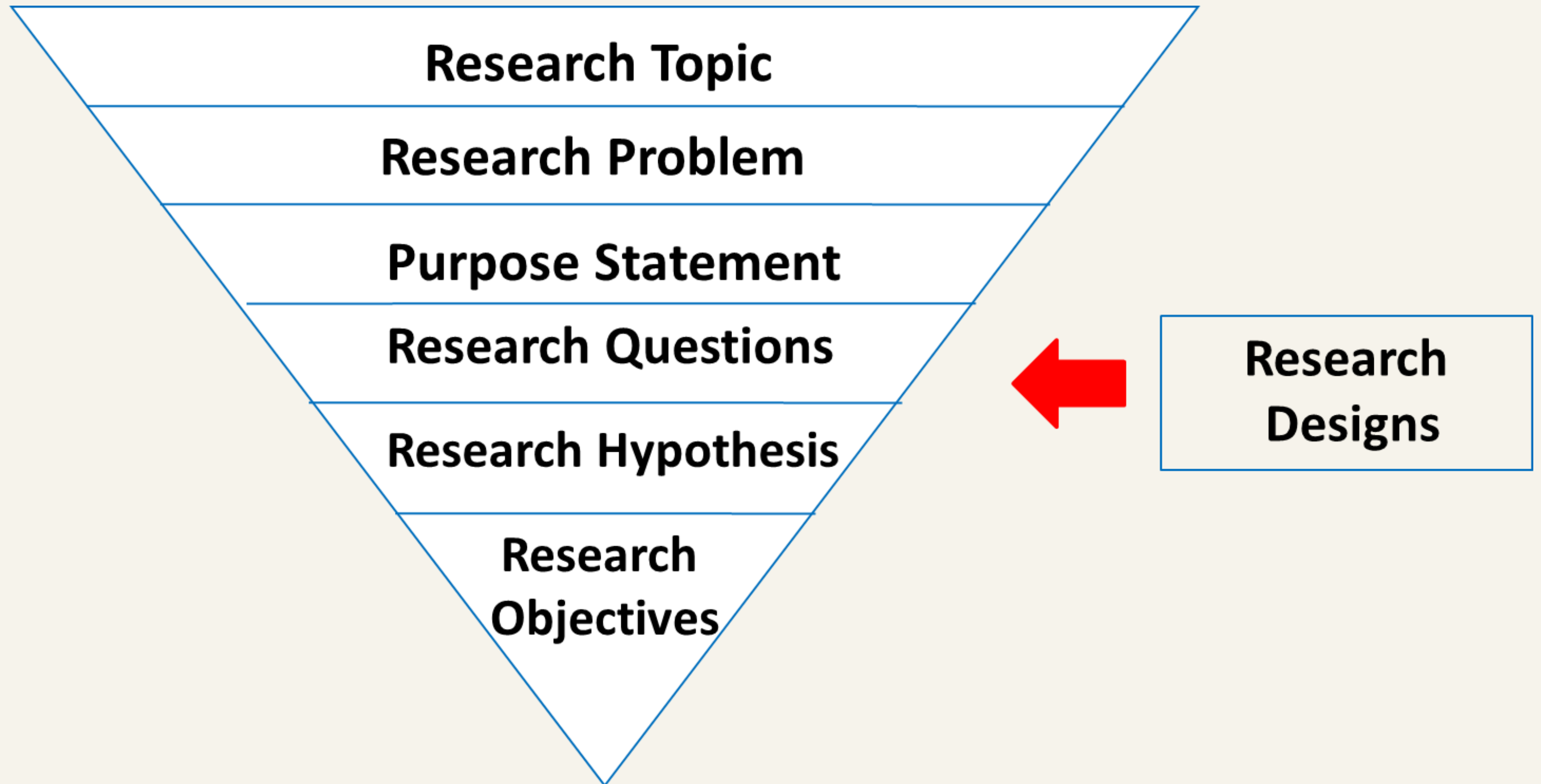

การออกแบบการวิจัย (Research Design)

วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องในการ
ตอบปัญหาหรือโจทย์การวิจัย โดยระบุถึงวิธีการในการ
เลือกประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนด
ตัวแปรและการวัดตัวแปร เครื่องมือ และวิธีการเก็บข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบสมมติฐานตลอดจนการ
รายงานผลการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบของคำถามการวิจัย

ประโยชน์ของการออกแบบการวิจัย

1. ทราบประเภทของการวิจัย เช่น **การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ**
2. วิธีการวิจัยที่ใช้ เช่น การวิจัยเชิงการทดลอง การสำรวจ ศึกษารายกรณี
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล สงเกต สัมภาษณ์
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้สถิติ การวิเคราะห์เนื้อหา

ความสำคัญของการออกแบบการวิจัย

1. เป็นแนวทางที่ถูกต้องสำหรับการวิจัย
2. ให้แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการวิจัย
เช่น เงินทุน ความสามารถ เวลา และกำลังคน
3. ทำให้เกิดการศึกษาที่เป็นไปตามความต้องการและได้
ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์

หลักการเลือกแบบการวิจัย

1. บอกวิธีการที่มี**ประสิทธิภาพ**ในการเก็บข้อมูล บอกตัวแปรที่นำมาใช้ทดสอบสมมติฐาน หรือตอบคำถามการวิจัยได้
2. พิจารณา**ความพร้อมและทักษะของผู้วิจัยและทีมงาน** ค้นหาข้อมูลได้ วิเคราะห์ข้อมูลได้ ตอบตอบวิธีการในแบบการวิจัย
3. แบบการวิจัยนั้น**อธิบายชัดเจน**แล้วถึงวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการนั้น
ทำอย่างไร
4. **เวลา**ที่มีอยู่สามารถทำตามแบบการวิจัยได้ไหม
5. **งบประมาณ**ที่มีอยู่ทำได้ไหม

ประเภทของแบบการวิจัย

(Cresswell, 2014)

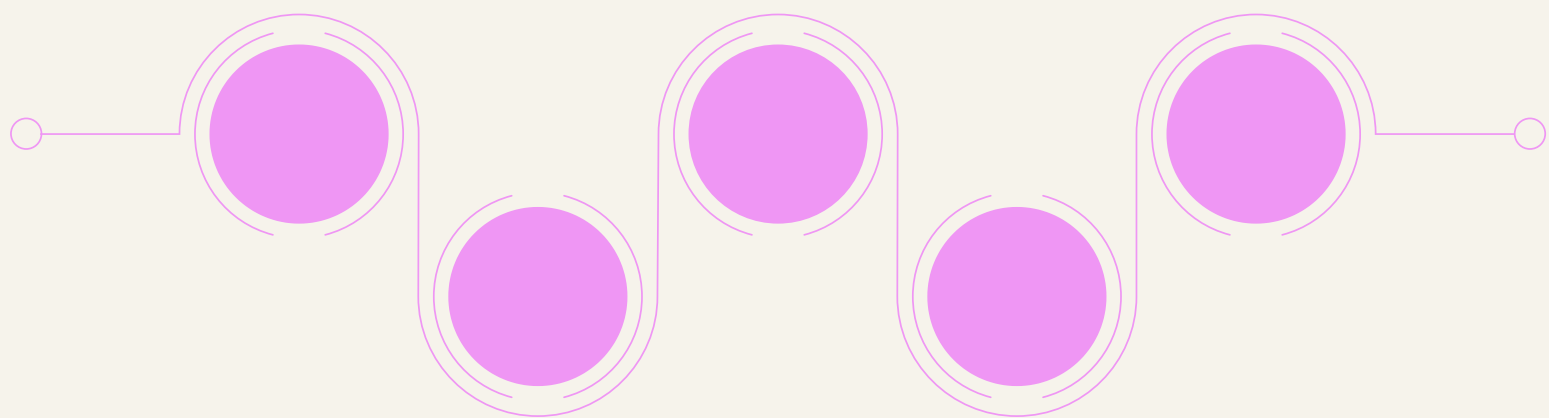
- 1. แบบการวิจัยเชิงปริมาณ**
(Quantitative research design)
- 2. แบบการวิจัยเชิงคุณภาพ**
(Qualitative research design)
- 3. แบบการวิจัยแบบผสมผสาน**
(Mixed methodology research design)

แบบการวิจัยเชิงปริมาณ

(QUANTITATIVE RESEARCH DESIGN)

1. แบบไม่ทดลอง (Non-experiment)

- **Survey** research design (การวิจัยเชิงสำรวจ)
- **Correlational** research design
(การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์)

2. แบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experiment)

- **Single-subject design**
- **True experimental design**
- **Quasi-experimental design**

การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Designs)

2. การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Designs)

3. การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Designs)

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Designs)

1. การออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Designs)

เป็นกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้สำรวจข้อมูลจากกลุ่ม
ตัวอย่างหรือประชากรทั้งหมด **เพื่ออธิบาย**ทัศนคติ ความคิดเห็น
พฤติกรรม หรือลักษณะของประชากรเป้าหมายที่สนใจศึกษา
รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์แล้วใช้สถิติ
วิเคราะห์เพื่ออธิบายแนวโน้มของผู้ตอบต่อคำถามการวิจัย

1. การออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Designs)

แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 แบบการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง
(Cross-sectional survey designs)

1.2 แบบการวิจัยเชิงสำรวจแบบระยะยาวต่อเนื่อง
(Longitudinal survey designs)

แบบการวิจัยเชิงสำรวจแบบ ภาคตัดขวาง

ผู้วิจัยใช้สำรวจเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ
ความคิดเห็น พฤติกรรม ของกลุ่มตัวอย่างหรือ
ประชากร ณ จุดหนึ่งของเวลา

มี 2 ลักษณะ ได้แก่

- อธิบายกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียว
- เปรียบเทียบคนสองกลุ่มหรือมากกว่า

แบบการวิจัยเชิงสำรวจแบบ ระยะยาวต่อเนื่อง

ใช้สำหรับศึกษาว่ากลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติ ความคิดเห็น
ความเชื่อ หรือพฤติกรรมเป็นอย่างไร **เมื่อช่วงเวลา**
เปลี่ยนไปตามลำดับ เช่น 1 ปี 2 ปี 3 ปี.....

แบ่งเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. แบบการศึกษาแนวโน้ม (Trend studies)
2. แบบการศึกษากลุ่มร่วมรุ่น (Cohort studies)
3. แบบศึกษาคณะบุคคล (Panel group studies)

การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Designs)

2. การออกแบบการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Designs)

เป็นแบบการวิจัยที่ใช้สำหรับ**การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร** โดยอธิบายความเข้มข้นของความสัมพันธ์ และทิศทางของความสัมพันธ์ หรือใช้ในการทำนาย ผลลัพธ์ จากตัวแปรที่กำหนดไว้

>> ไม่มีการจัดกระทำต่อตัวแปร หรือควบคุมตัวแปร เหมือนแบบการวิจัยเชิงทดลอง

2. การออกแบบการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Designs)

ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบความสัมพันธ์ เช่น

- Pearson correlation
- Chi-square test
- Regression Analysis
- Discriminant Analysis
- Logistic Regression Analysis

การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Designs)

3. แบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Designs)

หมายถึง แบบการวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการทดสอบว่า
แนวคิด การปฏิบัติ หรือวิธีการที่สนใจ มีผลกระทบต่อ
ผลลัพธ์ (Outcome) หรือไม่

เป็นการวิจัยที่ต้องการทดสอบว่าตัวแปรอิสระที่ถูกจัด
กระทำ (Treatment) มีผลกระทบต่อตัวแปรตาม
(Outcome) หรือไม่

3. แบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Designs)

การวิจัยเชิงทดลอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์เมื่อผู้วิจัย ต้องการศึกษาสาเหตุ (Cause) และผล (Effect) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ผู้วิจัยสนใจ โดย ต้องควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ทั้งหมดที่คาดว่าจะมีผลต่อ ผลลัพธ์ ยกเว้นเฉพาะตัวแปรอิสระเท่านั้น

จึงทำให้เราสามารถกล่าวได้ว่า ตัวแปรอิสระเป็นสาเหตุ หรือมีผลต่อตัวแปรตาม

3. แบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Designs)

ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงทดลอง

1. การสุ่มเข้ากลุ่มแบบสมบูรณ์ (Random Assignment)
2. การควบคุมตัวแปรภายนอก (Control over extraneous variables)
3. การจัดการกระทำตัวแปรสาเหตุ (Manipulation of the treatment)
4. การวัดผลที่เกิดขึ้น (Outcome measure)
5. การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม (Group Comparisons)
6. การคำนึงสิ่งที่มีผลต่อความถูกต้องของการวิจัย (Treats of validity)

ขั้นตอนการทำการวิจัยเชิงทดลอง

1. พิจารณาว่าแบบการทดลองเหมาะสมกับคำถามการวิจัยหรือไม่
2. ตั้งสมมติฐาน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
3. เลือกหน่วยทดลอง และระบุผู้ที่จะเข้ารับการทดลอง
4. กำหนด Treatment ในการทดลอง
5. เลือกชนิดของแบบการวิจัยเชิงทดลอง
6. ดำเนินการทดลอง
7. วิเคราะห์ข้อมูล
8. เขียนรายงานวิจัย

3. แบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Designs)

จำแนกประเภทของการออกแบบเชิงทดลองได้ 3 ประเภท
(DePoy & Gitlin, 2016) ดังนี้

1. แบบการทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental designs)
2. แบบการทดลองจริง (True-experimental designs)
3. แบบการทดลองกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs)

แบบการทดลองเบื้องต้น **(Pre-experimental designs)**

แบบการทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental designs)

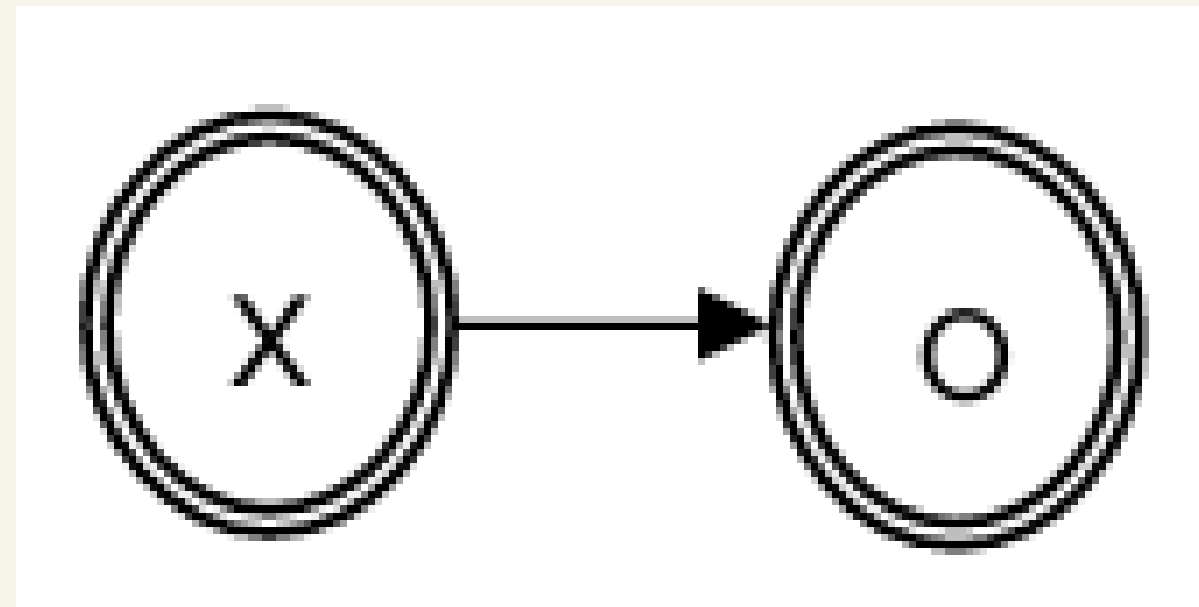
ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเดียวเป็นกลุ่มทดลอง โดยสมาชิกในกลุ่มทดลองนี้ไม่ได้มาจากกระบวนการสุ่ม ซึ่งสามารถ จำแนกได้ดังนี้

1.1 การศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดผลหลังทดลอง (One-shot case design) เป็นการทดลองเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งเป็นตัวแปรสาเหตุ (X) และตัวแปรผลที่เกิดขึ้นจากการ ทดสอบหลังทดลองมีการวัดและสังเกตผลที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวและไม่มีกลุ่มควบคุม

1.1 One -shot case design

ให้การทดลอง/กิจกรรม → วัดผลครั้งเดียวหลังการทดลอง

- ✘ ไม่มีการวัดก่อนทดลอง
- ✘ ไม่มีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

ทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.1 One-shot case design

**ผลของการให้สุขศึกษาเรื่องการล้างมือที่ถูกวิธีต่อ
ความรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา**

ตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง: นักเรียนประถมศึกษาชั้น ป.4 โรงเรียนแห่งหนึ่ง

การทดลอง (X): จัดกิจกรรมสุขศึกษาเรื่องการล้างมือที่ถูกวิธี

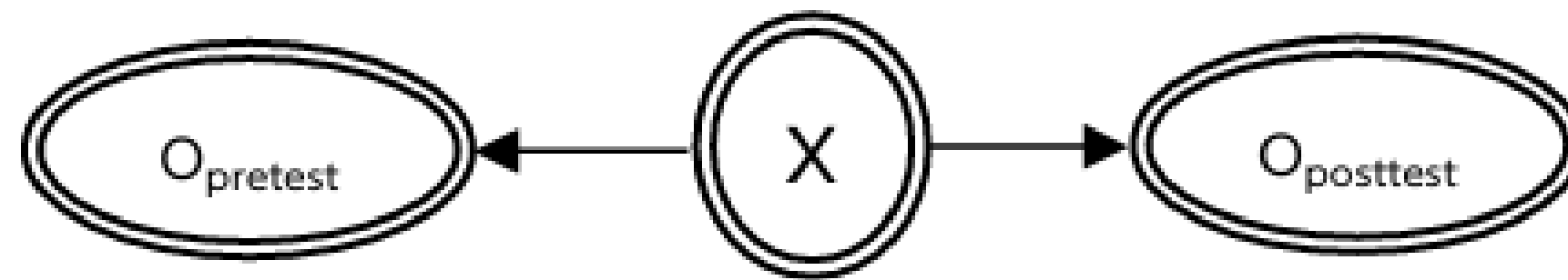
การวัดผล (O): วัดความรู้เรื่องการล้างมือหลังจบกิจกรรม

เครื่องมือ: แบบทดสอบความรู้

1.2 One-group pretest-posttest design

แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน (One-group pretest-posttest design) เป็นการทดลองเพียงกลุ่มเดียว มีตัวแปรสาเหตุหนึ่ง ตัว และไม่มีกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยใช้เครื่องมือการวิจัยฉบับ เดียวกันในการ เปรียบเทียบผลคู่ขนาน

1.2 One-group pretest-posttest design

เมื่อ X เป็นตัวแปรสาเหตุที่จัดกระทำ

O_{pretest} เป็นผลการทดสอบก่อนทดลอง

O_{posttest} เป็นผลการทดสอบหลังทดลอง

วัดก่อนทดลอง → ให้การทดลอง → วัดหลังทดลอง

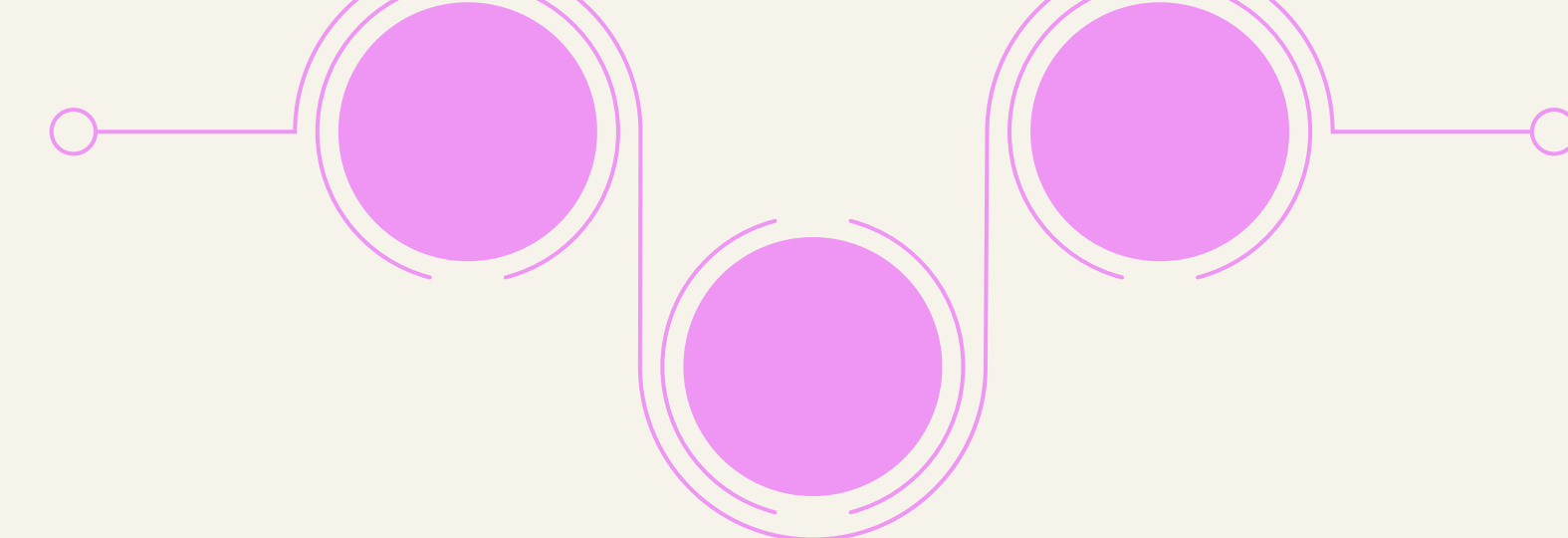
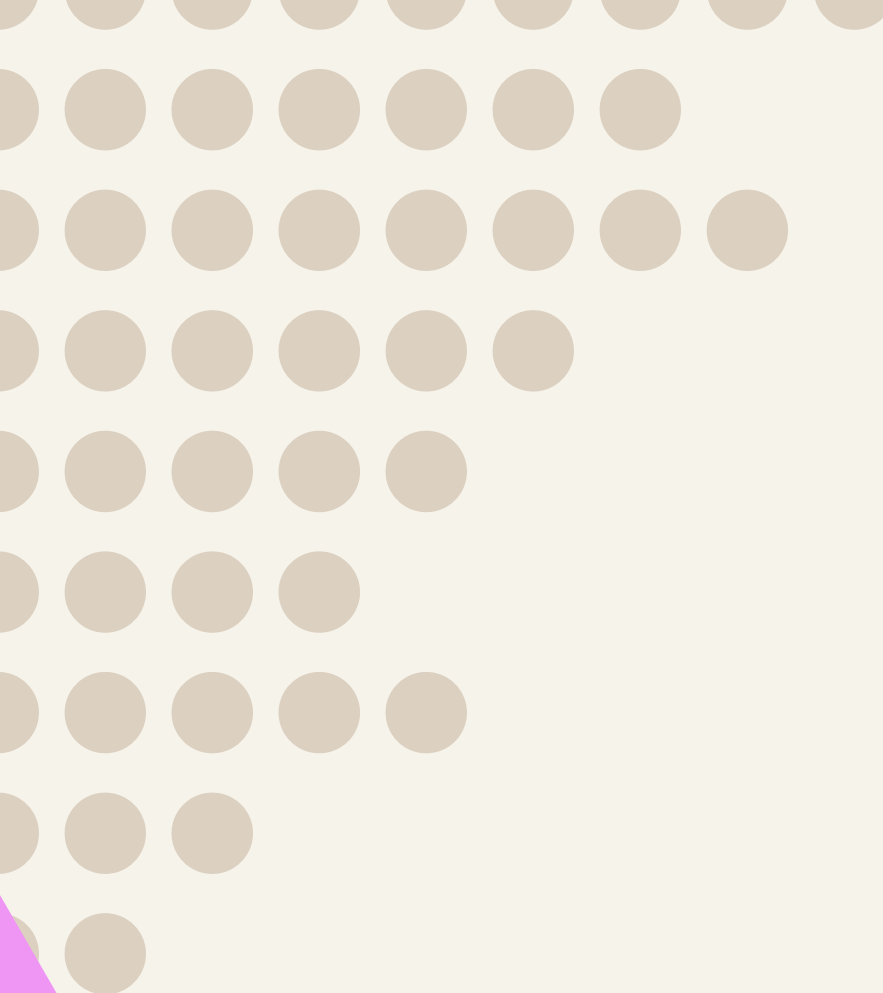
1.2 One-group pretest-posttest design

ตัวอย่าง

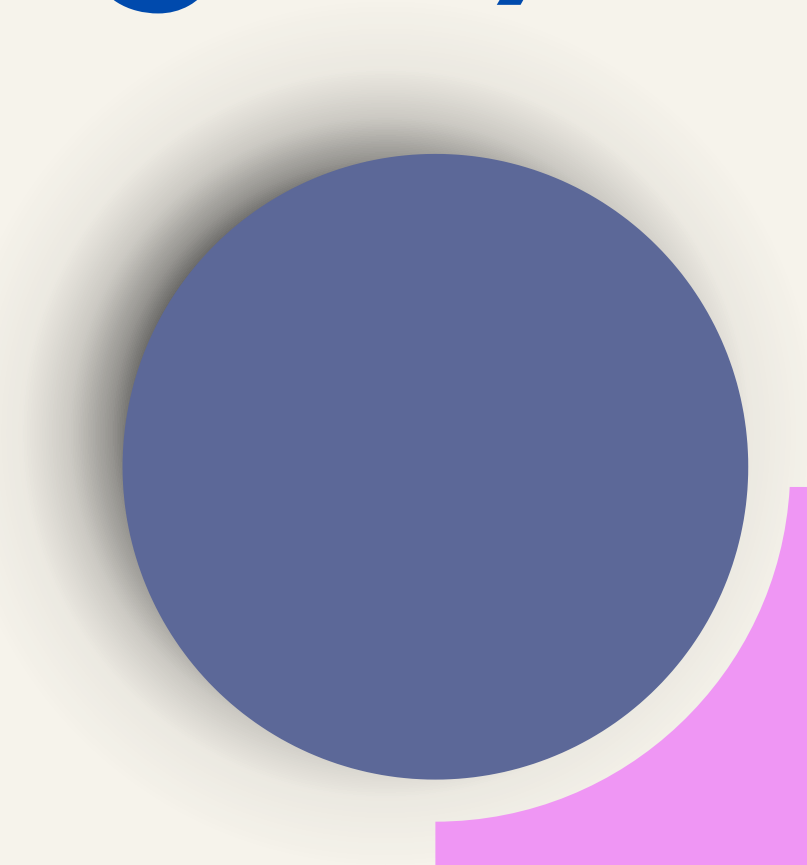
ผลของโปรแกรมสุขศึกษาเรื่องการล้างมือที่ถูกต้อง
ต่อความรู้และพฤติกรรมการล้างมือของนักเรียน
ประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

- กลุ่มตัวอย่าง: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแห่งหนึ่ง
- Pretest (O_1): วัดความรู้และพฤติกรรมการล้างมือ **ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม**
- Intervention (X): จัดกิจกรรมสุขศึกษาเรื่องการล้างมือที่ถูกต้อง (สาริต + วิดีโอ)
- Posttest (O_2): วัดความรู้และพฤติกรรมการล้างมือ **หลังจบกิจกรรม**

แบบการทดลองจริง **(True-experimental designs)**

2. แบบการทดลองจริง

(True-experimental designs)

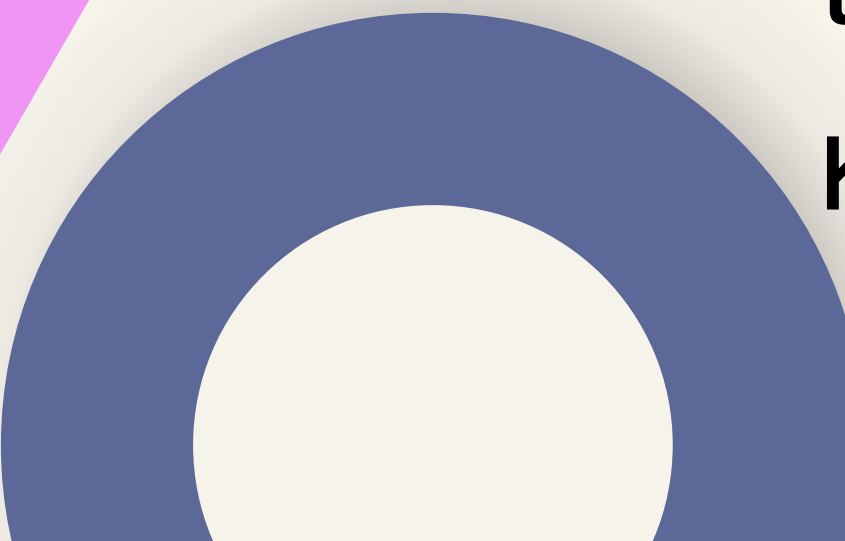
เป็นการออกแบบการทดลองที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนสองกลุ่ม คือ **กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลอง** และ **กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุม** โดยทั้งสองกลุ่มได้มาจาก กระบวนการสุ่ม คือ การสุ่มจากประชากรสุ่มตัวอย่าง และ การสุ่มตัวอย่างสุ่มกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

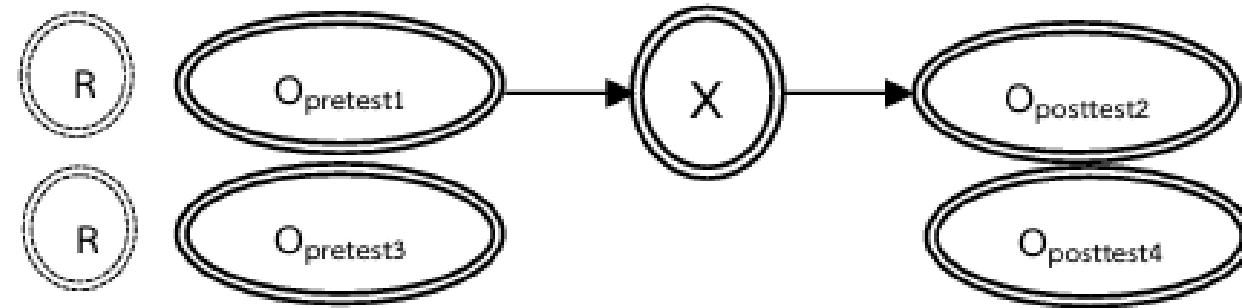
2. แบบการทดลองจริง (True-experimental designs)

2.1 แบบแผนการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนแบบมี
กลุ่มควบคุม (**Pretest-posttest control group
design**)

เป็นการทดสอบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่ม ควบคุม
โดยมีการสุ่มตัวอย่าง และมีการทดสอบก่อนทดลองและ
หลังทดลองทุกกลุ่ม

Pretest-posttest control group design

เมื่อ X เป็นตัวแปรสาเหตุที่จัดกระทำ(Treatment)

O_{pretest1} เป็นผลการทดสอบก่อนทดลองของกลุ่มทดลอง

O_{posttest2} เป็นผลการทดสอบหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

O_{pretest3} เป็นผลการทดสอบก่อนทดลองของกลุ่มควบคุม

O_{posttest4} เป็นผลการทดสอบหลังทดลองของกลุ่มควบคุม

(R) เป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างสมบูรณ์

การทดลองก่อนเรียน และหลังเรียนแบบมีกลุ่มควบคุม

Pretest-posttest control group design

ผลของโปรแกรมส่งเสริมการออกกำลังกายต่อระดับ ความดันโลหิตของผู้สูงอายุในชุมชน

ตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

- กลุ่มตัวอย่าง
 - ผู้สูงอายุอายุ 60 ปีขึ้นไปในชุมชนแห่งหนึ่ง
- แบ่งเป็น
 - กลุ่มทดลอง: 30 คน
 - กลุ่มควบคุม: 30 คน

Pretest-posttest control group design

ผลของโปรแกรมส่งเสริมการออกกำลังกายต่อระดับ ความดันโลหิตของผู้สูงอายุในชุมชน

ตัวอย่าง

ขั้นตอนการวิจัย

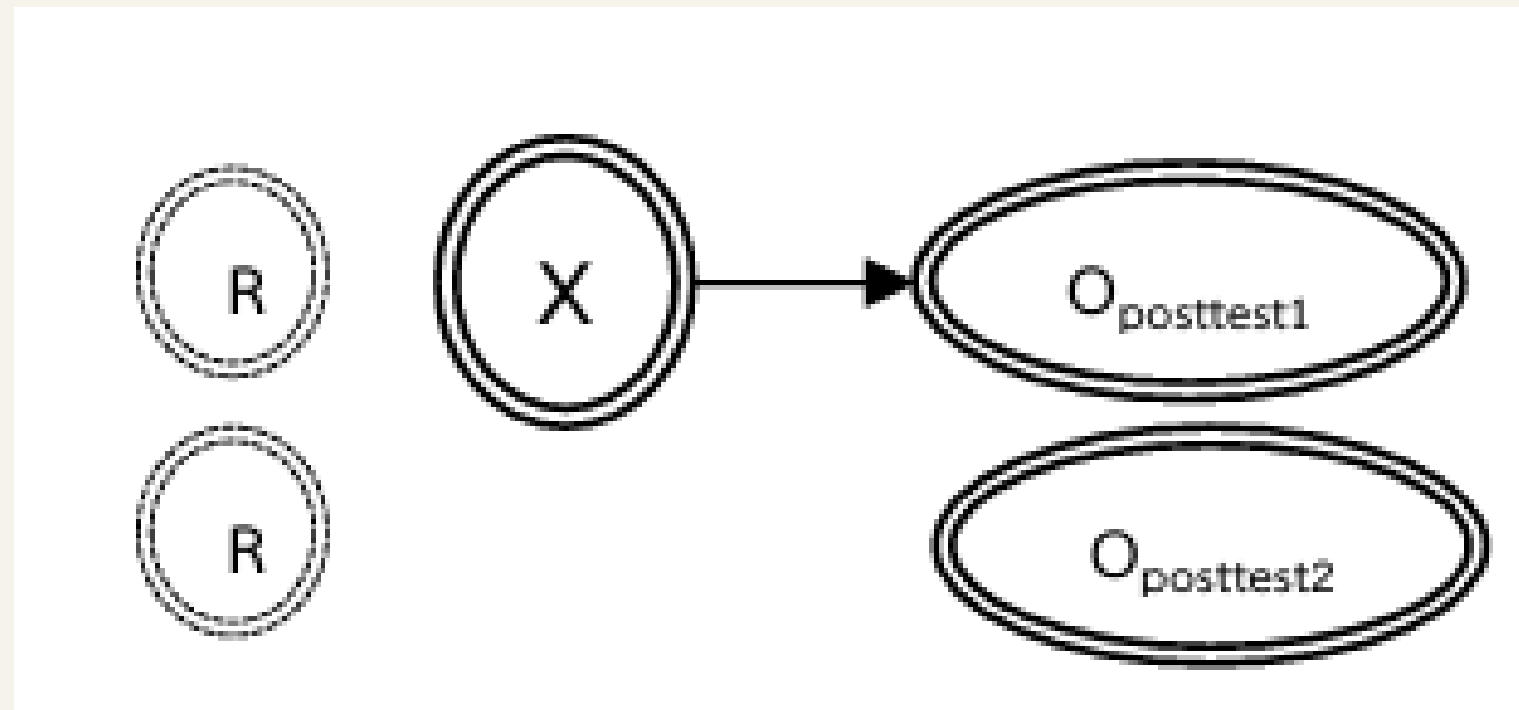
1. Pretest (O_1): วัดความดันโลหิตของผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่ม
2. Intervention (X):
 - กลุ่มทดลอง: เข้าร่วมโปรแกรมออกกำลังกายสัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 8 สัปดาห์
 - กลุ่มควบคุม: ดำเนินชีวิตตามปกติ
3. Posttest (O_2): วัดความดันโลหิตของผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่มอีกครั้ง

2. แบบการทดลองจริง

(True-experimental designs)

2.2 แบบแผนการทดลอง การทดสอบหลังการทดลอง แบบมีกลุ่มควบคุม (**Posttest-only control group design**) เป็นกระบวนการทดลองตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มทดลอง หรือระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง **และมี การทดสอบหลังทดลองเพียงอย่างเดียว**

Posttest-only control group design

เมื่อ X เป็นตัวแปรสาเหตุที่จัดกระทำ(Treatment)

O_{posttest1} เป็นผลการทดสอบหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

O_{posttest2} เป็นผลการทดสอบหลังทดลองของกลุ่มควบคุม

 R เป็นการสุ่มตัวอย่าง

Posttest-only control group design

ตัวอย่าง

ผลของโปรแกรมให้ความรู้เรื่องโภชนาการต่อ พฤติกรรมการเลือกรับประทานอาหารของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่าง

- นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 60 คน
- สุ่มแบ่งเป็น
 - กลุ่มทดลอง: 30 คน
 - กลุ่มควบคุม: 30 คน

Posttest-only control group design

ตัวอย่าง

ผลของโปรแกรมให้ความรู้เรื่องโภชนาการต่อ พฤติกรรมการเลือกรับประทานอาหารของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

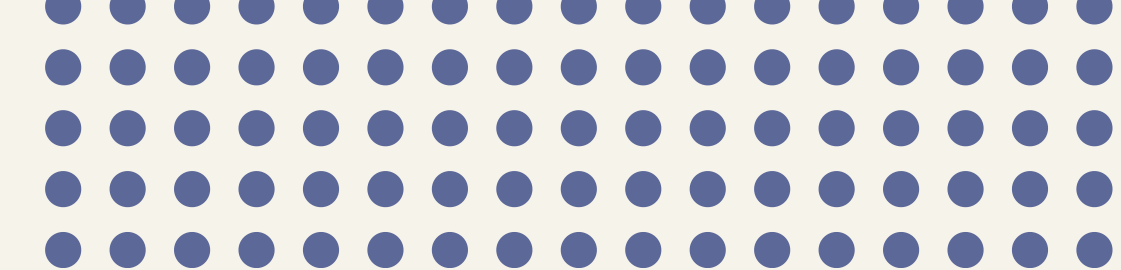
ขั้นตอนการวิจัย

1. การทดลอง (X):

- กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมให้ความรู้ด้านโภชนาการ 1 สัปดาห์
- กลุ่มควบคุมไม่ได้รับโปรแกรมใด ๆ

2. Posttest (O):

- ประเมินพฤติกรรมการเลือกรับประทานอาหารของทั้งสองกลุ่ม

รูปแบบ	วัดก่อน	วัดหลัง	กลุ่มควบคุม
One-shot case	✗	✓	✗
One-group pretest-posttest	✓	✓	✗
Pretest-posttest control	✓	✓	✓
Posttest-only control	✗	✓	✓

แบบการทดลองกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs)

3. แบบการทดลองกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs)

เป็นการออกแบบ การทดลองโดย**ไม่มีการสุ่ม**แต่มีกลุ่มควบคุมเพื่อทำการเปรียบเทียบ กล่าวคือ สำหรับการทดลอง จะมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่ทั้งสองกลุ่มไม่ได้เกิดจากระบบการสุ่ม อย่างไรก็ตาม การออกแบบนี้มีความยืดหยุ่นมากกว่าแบบการทดลองจริง และนิยมนำมาใช้ใน**การวิจัยทางด้านสาธารณสุข**

3. แบบการทดลองกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs)

1. Non-equivalent Control Group Design
2. Time-Series Design
3. Static-Group Comparison Design

Non-equivalent Control Group Design

ผลของโปรแกรมส่งเสริมการออกกำลังกายต่อดัชนี มวลกายของนักเรียนมัธยมศึกษา

ตัวอย่าง

- โรงเรียน A = กลุ่มทดลอง (ได้รับโปรแกรม)
- โรงเรียน B = กลุ่มควบคุม (ไม่ได้รับโปรแกรม)
- เปรียบเทียบค่า BMI ก่อนและหลังการทดลอง
 - มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 - แต่ ไม่ได้สุ่มกลุ่ม
 - วัดก่อนและหลังทดลอง

Time-Series Design

ตัวอย่าง

ผลของการรณรงค์ลดการสูบบุหรี่ต่อจำนวนผู้สูบบุหรี่ในชุมชน

- เก็บข้อมูลจำนวนผู้สูบบุหรี่ 3 เดือนก่อนรณรงค์
- ดำเนินโครงการรณรงค์
- เก็บข้อมูลอีก 3 เดือนหลังโครงการ

- วัดผลหลายครั้งก่อนและหลังการทดลอง
- ใช้ดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

Static-Group Comparison Design

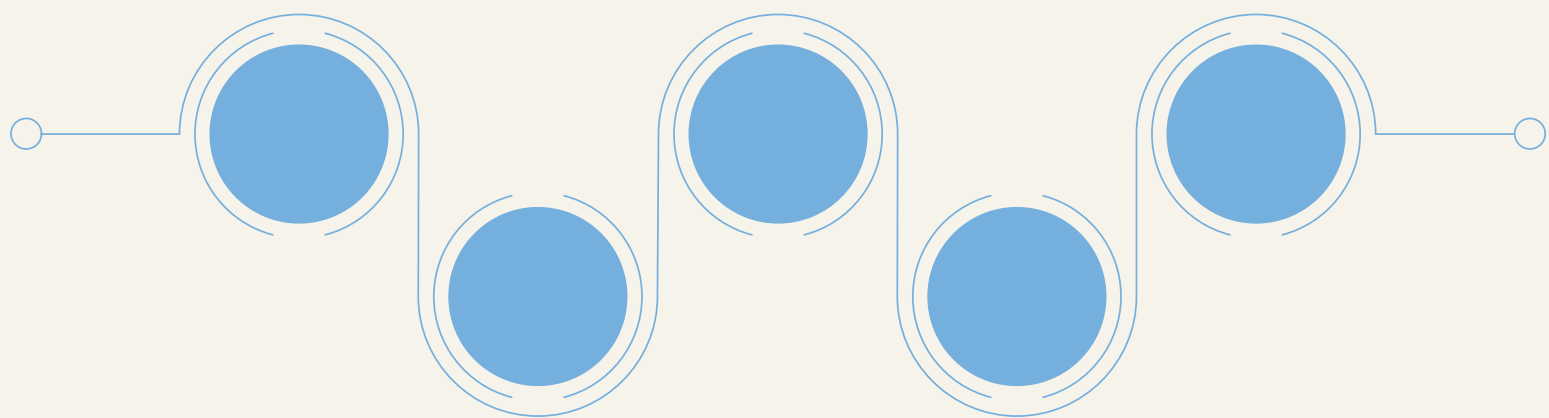
ตัวอย่าง

เปรียบเทียบพฤติกรรมการออกกำลังกายของชุมชน
ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมสุขภาพกับชุมชนที่ไม่ได้
เข้าร่วม

- มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- วัดผลเฉพาะหลังทดลอง
- ไม่สุ่มกลุ่ม

แบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

(QUALITATIVE RESEARCH DESIGN)

Qualitative research design

1. แบบการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic designs)
 2. แบบการวิจัยการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded theory designs)
 3. แบบการวิจัยเชิงกรณีศึกษา (Case study designs)
 4. แบบการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological research design)
 5. แบบการวิจัยจากข้อมูลเล่าเรื่อง (Narrative research design)
-

1. แบบการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic designs)

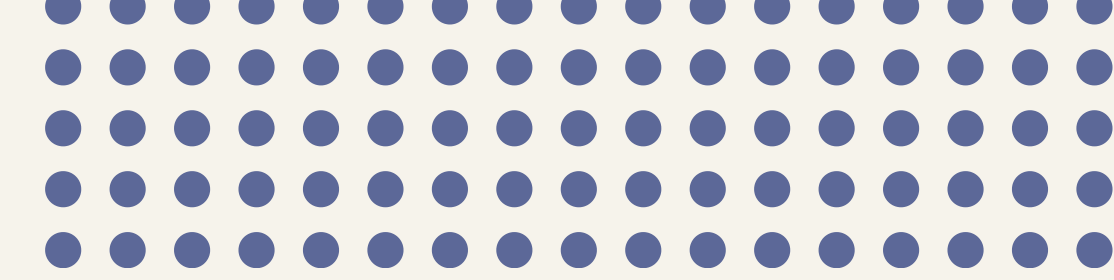
- เป็นแบบการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้สำหรับอธิบาย วิเคราะห์ และตีความลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมของกลุ่มในแบบแผนของ **พฤติกรรม ความเชื่อ และภาษา**
 - ศึกษาว่าทำไมกลุ่มคนจึงทำเช่นนั้น คิดเช่นนั้น พูดเช่นนั้น โดยอธิบายให้เห็นภาพของคนกลุ่มนี้
-

แบบการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณนา

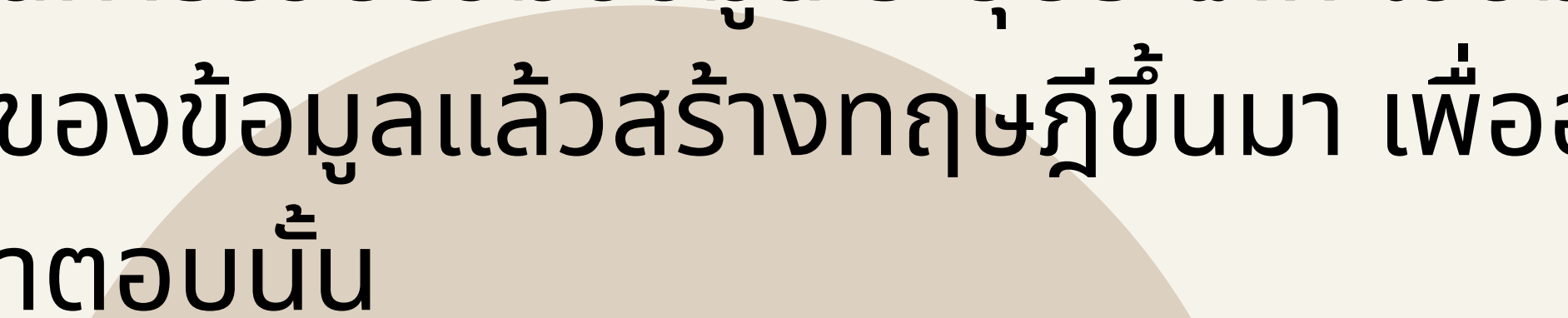
วิธีการดูแลสุขภาพระหว่างตั้งครรภ์ของหญิง ชาติพันธุ์ในพื้นที่ชนบท

ตัวอย่าง

- ◆ ลักษณะการออกแบบ
 - ผู้วิจัยเข้าไปอาศัยและทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน
 - ศึกษาความเชื่อ พิธีกรรม อาหาร และการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์
 - ไม่ทดลอง ไม่แจกแบบสอบถามจำนวนมาก
- ◆ วิธีเก็บข้อมูล
 - การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
 - สัมภาษณ์หญิงตั้งครรภ์ ผดุงครรภ์พื้นบ้าน
 - บันทึกภาคสนาม (Field notes)

2. แบบการวิจัยการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded theory designs)

- เป็นกระบวนการสร้างทฤษฎีขึ้นมาแล้วอธิบายการเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดย **ผู้วิจัยพัฒนาทฤษฎีขึ้นมาจากข้อมูลที่รวบรวมมา**
 - ผู้วิจัยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูล ระบุประเภท เชื่อมโยง ประเภทต่าง ๆ ของข้อมูลแล้วสร้างทฤษฎีขึ้นมา เพื่ออธิบายสิ่งที่ต้องการจะหาคำตอบนั้น
-

แบบการวิจัยการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล

กระบวนการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในชุมชน

ตัวอย่าง

◆ วิธีดำเนินการ

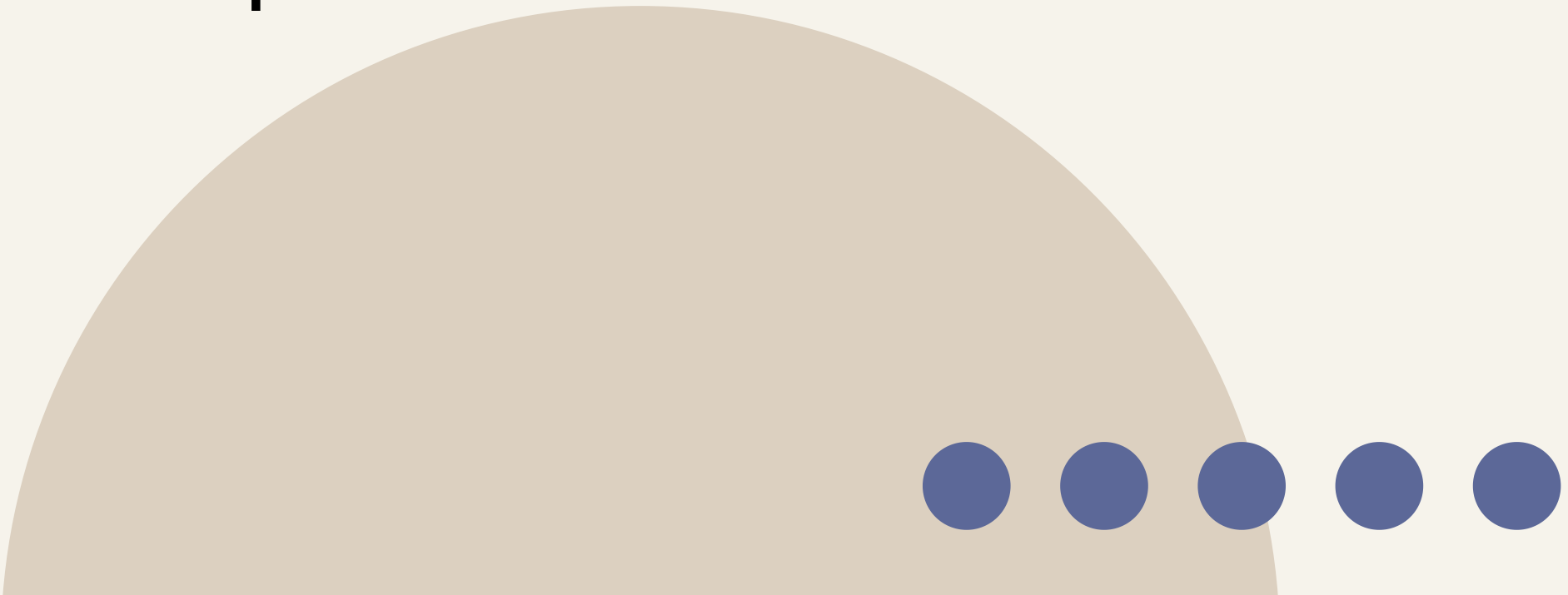
- สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ป่วยเบาหวาน
- วิเคราะห์ข้อมูลพร้อมการเก็บข้อมูล (Constant comparison)
- เก็บข้อมูลจนข้อมูลอิ่มตัว (Data saturation)

◆ ผลลัพธ์

ได้ “**แบบจำลองกระบวนการดูแลตนเอง**” เช่น
การรับรู้โรค → การปรับตัว → การจัดการชีวิต →
การคงพฤติกรรม

3. แบบการวิจัยเชิงกรณีศึกษา (Case study designs)

- มุ่งศึกษาโครงการ เหตุการณ์ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละ**บุคคล**มากกว่าของกลุ่ม หรือศึกษาเฉพาะกลุ่ม ๆ หนึ่ง (A GROUP) โดยอธิบายกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มนั้นแต่ไม่ใช่ศึกษาพฤติกรรมที่กลุ่มทำ
-

แบบการวิจัยเชิงกรณีศึกษา

กรณีศึกษาการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี

ตัวอย่าง

◆ วิธีการ

- ศึกษาผู้ป่วย 1 ราย (หรือ 2-3 ราย)
- วิเคราะห์พฤติกรรม การดูแลตนเอง การสนับสนุนจากครอบครัว
- ใช้การสัมภาษณ์ การทบทวนเวชระเบียน และการสังเกต

4. แบบการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological research design)

- มุ่งศึกษาโครงการ “ประสบการณ์ ความรู้สึก และความหมาย”
ที่บุคคลรับรู้จากการเผชิญกับปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง
- ความรู้สึก ความคิด การรับรู้
- ไม่มุ่งสร้างทฤษฎี (ต่างจาก GROUNDED THEORY)
- “**อยากรู้ว่าเขา รู้สึกอย่างไร กับสิ่งที่เกิดขึ้น**”
- ต้องการเข้าใจประสบการณ์สุขภาพเชิงลึก
- เรื่องที่มีผลกระทบทางจิตใจ/สังคม
- ยังไม่มีคำอธิบายเชิงตัวเลขที่เพียงพอ

แบบการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา

ประสบการณ์การใช้ชีวิตของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในชุมชน

ตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

- ผู้ให้ข้อมูล: ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีประสบการณ์ป่วย ≥ 1 ปี
- วิธีเก็บข้อมูล:
 - การสัมภาษณ์เชิงลึก
 - การเล่าเรื่องประสบการณ์ (In-depth interview)

5. แบบการวิจัยจากข้อมูลเล่าเรื่อง (Narrative research design)

- เป็นการศึกษาชีวประวัติของบุคคลและประสบการณ์ของบุคคลในเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจ ด้านสาธารณสุข เพื่อทำความเข้าใจ "ประสบการณ์การเจ็บป่วย" หรือ "พฤติกรรมสุขภาพ" ในมิติที่ลึกซึ้งกว่าตัวเลขสถิติ โดยเน้นไปที่เรื่องราวรายบุคคลที่มีลำดับเวลา (TIMELINE) และบริบททางสังคม

แบบการวิจัยจากข้อมูลเล่าเรื่อง

เส้นทางชีวิตและการจัดการตนเองของผู้ป่วย เบาหวานในพื้นที่ห่างไกล: การวิจัยเชิงเล่าเรื่อง

ตัวอย่าง

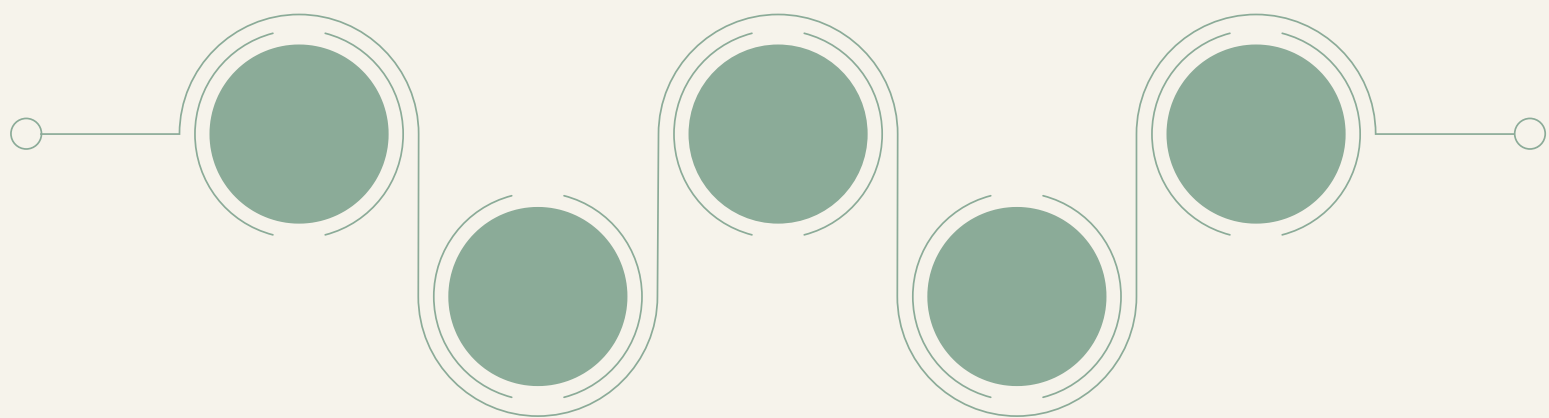
วัตถุประสงค์ (Objectives)

- เพื่อศึกษารายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้ป่วย ตั้งแต่ก่อนตรวจพบโรคจนถึงปัจจุบัน
- เพื่อทำความเข้าใจความหมายของการมีชีวิตอยู่กับโรคเรื้อรังในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น

แบบการวิจัยแบบผสมผสาน

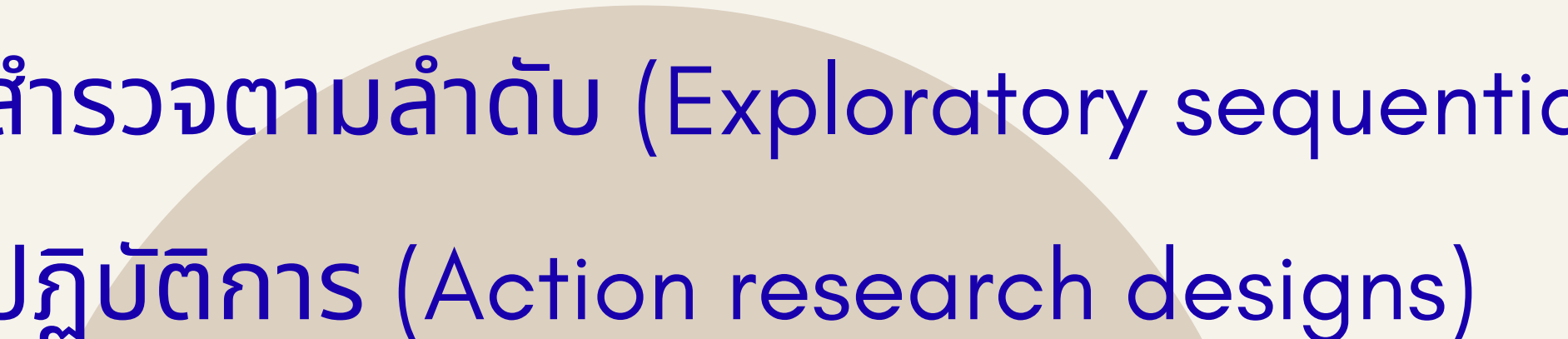
MIXED METHODOLOGY RESEARCH DESIGN

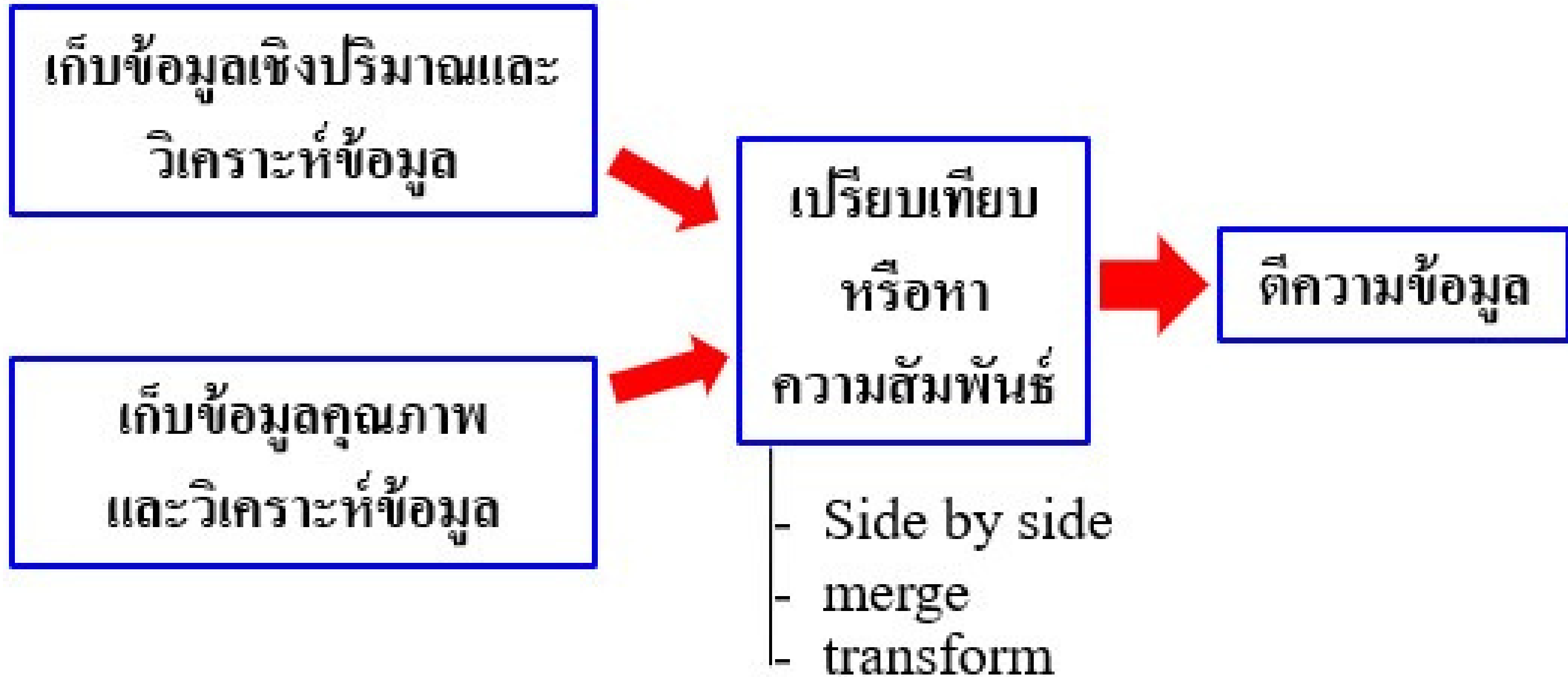

Mixed methods research design

เป็นกระบวนการสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและผสมผสานข้อมูล โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในคราวเดียวกัน หรือตามลำดับต่อเนื่อง เพื่อค้นหาคำตอบการวิจัย (Creswell 2012)

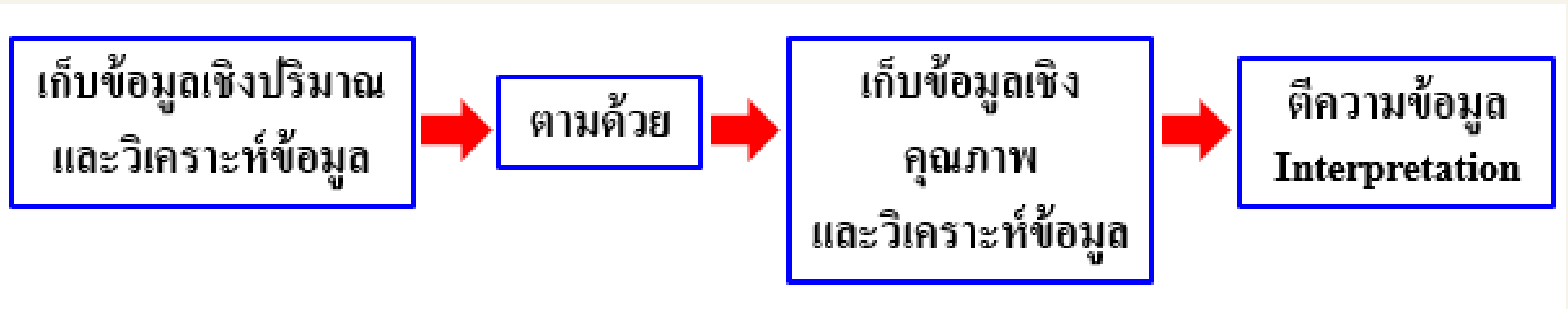
1. แบบการวิจัยเชิงคู่ขนานประกบกัน (Convergent parallel design)
 2. แบบการวิจัยเชิงอธิบายตามลำดับ (Explanatory sequential design)
 3. แบบการวิจัยเชิงสำรวจตามลำดับ (Exploratory sequential design)
 4. แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research designs)
-

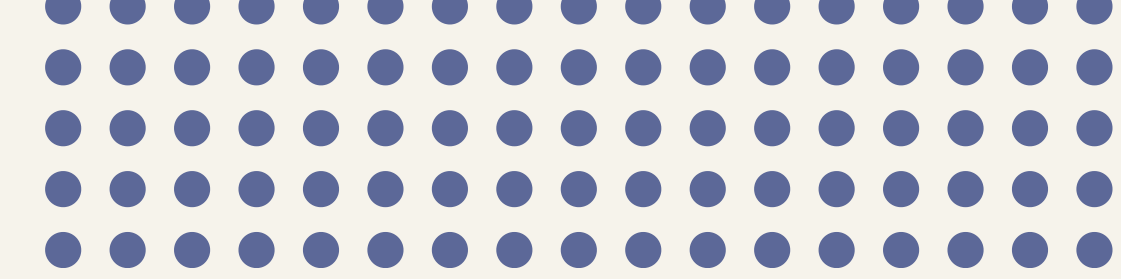
1. แบบการวิจัยเชิงคู่ขนานประกบกัน (CONVERGENT PARALLEL DESIGN)

2. แบบการวิจัยเชิงอธิบาย (EXPLANATORY SEQUENTIAL DESIGN)

เป็นการวิจัยมุ่งอธิบาย เหตุและผลในสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อน เช่น การนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมมาใช้ในระบบบริการสุขภาพ

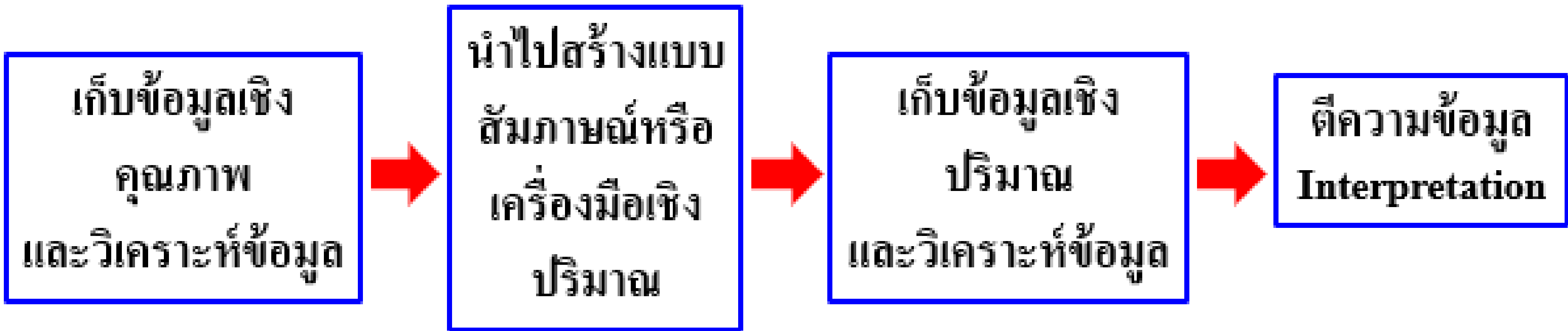

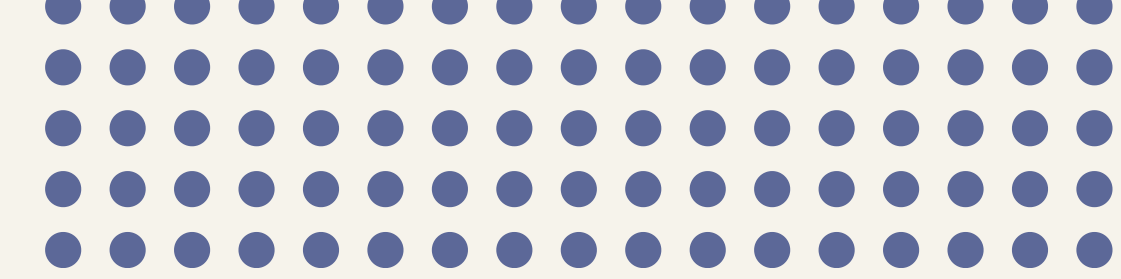
3. แบบการวิจัยเชิงสำรวจ/ค้นหา (EXPLORATORY SEQUENTIAL DESIGN)

เป็นการวิจัยที่นักวิจัย มุ่งตอบคำถาม ทำไม (Why) หรืออย่างไร (How) และมีความเหมาะสมสำหรับเรื่องหรือประเด็น การวิจัยหรือไม่ หรืออยู่ในช่วงเริ่มต้นของสิ่งๆ นั้น ทั้งนี้ รวมถึงการศึกษาเพื่อค้นหาทฤษฎีหรือ คำอธิบายในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพสาธารณสุขกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านบริการสุขภาพ ซึ่งยังไม่มีข้อสรุปชัดเจน เป็นต้น

3. แบบการวิจัยเชิงสำรวจ/ค้นหา (EXPLORATORY SEQUENTIAL DESIGN)

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (ACTION RESEARCH DESIGN)

เป็นกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบที่ใช้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วค้นหาวิธีการปฏิบัติการ เพื่อแก้ไขปัญหานั้นหรือหาทางพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้น **เน้นวิจัยไปด้วย แก้ปัญหาไปด้วย พัฒนาไปพร้อมกัน**

1. Practical action research การวิจัยเชิงปฏิบัติการเชิงปฏิบัติ เน้นแก้ปัญหาเฉพาะพื้นที่
2. Participatory action research (PAR) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ชุมชนมีบทบาทตั้งแต่ คิด-ทำ-ประเมิน

THANK YOU

For your attention

